

Gıda Günlüğü

Ziraat Yük.Müh. N.Gülgün AKBABA

ALKOL VE GENÇ

Geçtiğimiz Ağustos ayında, televizyonda alkol konusunda bir program yayınlandı. Alkolün esiri olmuş, ancak ondan kurtulmayı başarmış kişilerin, izleyicilerin ve uzmanının katıldığı bu programı zevkle izlemiştik. Öncelikle programı hazırlayan ve sunan ayrıca emeği geçen tüm kişilere bu satırlarımla teşekkür ediyorum. Alkol konusunu Bilim ve Teknik Dergisi de geçmiş sayılarında defalarca inceledi. Ancak bu konunun sürekli canlı tutulması, özellikle gençlerimizin bu konuda bilgilendirilmesi ve dolayısıyla olumsuz bağımlılıklarından uzak, sağlıklı bir nesil yetişmesine yardımcı olmak hepimizin ana görevlerindedir. Yazımın başında bir programdan bahsetmiştim. Bu programa katılan genç bir izleyici bir soru yöneltmiş; Alkol nedir? diye sormuştu. Ben şimdi sizlere alkol nedir, nasıl elde edilir, alkol ve sağlığımız konusunda açıklamalarda ve önerilerde bulunacağım.

Konuya önce "fermantasyon" kelimesi ile başlamak istiyorum. Çünkü fermentasyon bira, şarap, ispirto, damıtık alkollü içkiler ve diğer ürünlerin elde edilmesinde kullanılan bir yöntemdir. Fermentasyon yüksek moleküllü maddelerin özellikle karbonhidratların mikroorganizmalar tarafından daha küçük moleküllü maddelere parçalanması olayıdır. Fermentasyon reaksiyonu, iki grupta incelenir. Anoksidatif fermentasyon dediğimiz gruba giren etil alkol fermentasyonu, alkollü içkileri dolayısıyla alkol fermentasyonunu açıklar.

Örneğin, alkollü bir içki olan beyaz şarap imalinde beyaz üzümle preste sıkıldıktan sonra sırası hafif küçültülür ve saf maya katılarak fermentasyona terk edilir. Şıraya maya katıp fermentasyona bırakıldıktan 1-2 gün sonra, fermentasyon işlemi başlar. Maya önce üremiş sonra da fermentasyonu başlatmıştır. Fermentasyon sırasında sürekli bir kontrol vardır. Fermentasyonu bitmiş yeni şarapta bulanık bir görünüş ve maya kokusu hissedilir. Ham keskin ve kaba bir tattadır; çünkü fazla oranda CO₂ ihtiva etmektedir. Bu nedenle dinlendirme işlemi uygulanır. Aktarma, küçültme, berraklaştırma gibi işlemlerden sonra da şarap şişelenir ve piyasaya çıkacağı zamanı bekler.

Fermentasyonla alkol elde edilmiştir. Biraz önce anlattığım gibi elde edilen fermente içkilerin yanında bunların damıtılarak elde edilmesi söz konu-

dur. Örneğin, hemen herkesin bildiği rakı da damıtık bir içkidir. Rakı, fermente edilmiş üzüm veya incir mayşesinin damıtılması ile elde edilen ve % 93,5-94 alkol içeren suma'nın özel imbiklerde kendine özgü yöntemlerle ve anason tohumu ile 2. kez damıtılarak, kısmi bir tasfiyeye tâbi tutulmasıyla elde edilen bir içkidir.

Evet arkadaşlar, süpermarketlerin, dükkânların, barların ve daha birçok yerin vitrinini süsleyen her an karşılaşabileceğiniz bira, şarap, gibi fermente, rakı, viski, cin, votka, kanyak, rum, arak, gibi damıtık içkilerin ortaya çıkışları anlattığım yollarla oluyor. Hemen belirtmeliyim ki, yapılaş yöntemlerindeki değişiklik bunların etki mekanizmalarını değiştirmiyor. Özde hepsi sizleri tuzağına bekleyen alkolün değişik formlarda ortaya çıkarılmış yardımcıları.

Peki bu alkollü içkiler azar azar alınsa da tehlikeli olur mu? Her içki için alkolik mi olacak?

Bu sorulara siz gençlerimiz için şu şekilde yanıt vermek istiyorum.

Alkol, keyif veren bir zehirdir. Bu zehire alışmış bir kişi olarak kendinize güveniniz sonsuz diyelim. Ancak tadının, nasıl birşey olduğunu merak ediyorsunuz. Bu konuda o kadar toysunuz ki Az miktarda tadına bakmak için ilk kez başladınız ve günler geçiyor ona karşı size göre bir alışkanlığınız yok. Ancak bir gün çok miktarda alkollü içki içtiniz. Alışık olmayan bir kişi olarak tıp diliyle akut zehirlenme ortaya çıktı. Sevgili genç arkadaşım, çevren için umutsun ve sıradan bir günde ortaya çıkan bu olay ölümle sonuçlanabilir. Ve ölümüne neden olan bu zehirlenme, alkolün beyinde ödeme sebebiyet vermesidir. Akut zehirlenmede mide mukozası ve diğer organlarda kan hücumu denilen hiperemi de söz konusudur.

Her içki için alkolik mi olacak?

Bu sorunun yanıtını alkolün esiri olmuş kişileri düşünerek siz cevaplayın. Acaba o kişiler, o durumlara düşeceklerini bilerek mi alkole başladılar? Hayır, hayır! O halde bu riske girmek niye? Sonu belli olan bir yolda, belki kurtulurum demek niye?

Gençler alkole hayır! Hiçbir yararı olmayan bu zehire hayır! Alkol = Keyif veren zehir diye tanımlıyoruz. Zehirden yarar beklemek insan mantığına şıgar mı?

Ve siz, eğer gençliğinizde bu zehirden uzak kalırsanız, bilinçli bir kişi olarak alkol tuzağına gelecekte de düşmeyecek ve onu siz esir edebileceksiniz. □

**SAKLADIĞIN SIR, SENİN ESİRİNDİR,
AMA AÇIĞA VURURSAN, SEN ONUN
ESİRİ OLURSAN.**

Hız. Ali